

ANKARA NOTLARI

MUSTAFA EKMEKÇİ

Şiir Gibi...

"Palto" öyküsünü, 1973'te yazmışım. Şöyle:

"Bir palto öyküsü var ki onu ben değil sanatçılar yazmıyordu.

Ankara, nasıl da soğuktur kış aylarında. Behice Hanım'a bir arkadaşı, kışın üşümesin diye taaa İstanbul'lardan bir palto getirir. Paltoyu kapıdan verip dönecek. Bayan polise teslim eder.

— Gelin benimle...

Giderler bir yere...

— Siz dışarıda durun... Dışarıda durur paltoyu getiren hanım, bayan polisin buyruğuna uyup...

— Biz bu paltoyu alamayız. Elden alamayız. Postayla gönderin.

— Canım, postayla palto yollar mı, ne sakıncası var, getirdim işte.

Palto yerdedir.

— Alın şu paltoyu ve çıkın...

Bayan polis böyle buyurur. Paltoyu getiren bayan da yerden almaz, çıkmaz da gitmez de.

O sırada bir subay, bu insafsızlığa dayanamaz ve yerden alır paltoyu, paltoyu getirene:

— Gelin benimle... der, galiba götürüp verirler paltoyu Behice Hanım'a...

Behice Hanım, 63 yaşına basmış olmalıdır. Kimseden hakkı olmayan bir şeyi istemeyecek kadar onurlu, bilirim onu. Hastanelik olacak derecede azılı bir safrakesesinden bitkin, patates haşlayabilecek bir aygaz aygıtını, tüpünü bile böyle kimselerden esirgeyenler, bahse girerim yetkililer değillerdir. Örneğin bir Fahri Korutürk değildir, bir Talû değildir, bir Or-general Ersin değildir de örneğin hemcinsi olan bir bayan polistir.

Ben bayan polislerle teslim olmak istemem. Onlar, işkençe yapıyorlar insana..."

Yeni öğrendim, Behice Boran'a, paltoyu götüren savunman Necla Fertan mıymış? Cezaevine her gidişinde, palto yazısını okuduğunu, çok üzüldüğünü söylemiş. Behice Boran karşılık vermiş:

— Ne üzülyyorsun? Ekmekçi ne güzel yazdı; dünyaya rezil oldular!

Behice Boran'ın şiir tutkunu yanına değinmiş, 1940'lı yıllarda, "Tercüme" dergisinde, İngilizceden şiirler çevirdiğini belirtmişim. Amerikalı ozan Walt Whitman'den (1819-1892) çevirdiği dizeleri aktarmak istiyorum:

"Kendimi kutluyorum; / Benim için doğru olan senin için de doğrudur; / Benim olan her bir atom, benim kadar sendir de.

Boş geziyorum ve ruhuma, / Bana buyurun, diyorum; / Gönlüm dilediği gibi boş geziyorum; çimenlere uzanıyorum; / Birkaç sap yaz çimenini seyre dalıyorum.

Doğmak ne saadet! sanan var mı? / Varsa ona, o erkeğe ve kadına hemen haber vereyim: Ölmek de doğmak gibi sadettir; ben biliyorum.

Ben vücud'un şairiyim; / Ben ruh'un da şairiyim. Cennetin hazları bende, cehennem azapları da bendedir; / Hazları kendi kendime aşlarım ve çoğaltırım, azapları ise yeni bir dilde söylerim.

Ben erkeğin olduğu kadar kadının da şairiyim; / Kadın olmak erkek olmak kadar büyüktür, derim; / İnsanların arasından daha büyük bir şey yoktur, derim.

Ben yükselmenin ve gururun şarkısını söylerim; / Yeter artık bu baş eğmek, eyleme diye niyaz etmek; / Büyüklük sadece inkişaftır, benim varlığım bunu gösterir.

Başkalarını geçtin mi? Cumhurreisi mi oldun? Ehemmiyetsiz-ötekiler onların da herbiri, oraya varmakla da kalmayacaklar / Daha öteye geçecekler..."

Doğaçtan, eski deyişle "irticalen" konuşurdu... — Yazılı konuşamıyorum! derdi. Çünkü, beynimde kurduklarım, yazılı metinden önde gidiyor... Şiir gibi bir konuşması vardı; güzel türkü söylerdi Ruhi Su'nun mahpushane türkülerini örneğin...

Meclis'te, kürsüde konuşurken Adalet Partililer gürültüler çıkarırlar, konuşurmak istemezlerdi bu bayan sosyalist milletvekilini. Meclis Başkanvekillerinden Ahmet Bilgin, gürültüleri bastıramaz; Behice Boran'a seslenirdi:

— Kızım Hatice!
— Hatice değil efendim, Behice!
— Hatice, Behice fark etmez! (Ortalık curcunaya dönerdi.)

★ ★ ★

Düzeltilme: Son "Ankara Notları"nda, Behice Boran'ın çevirdiği romanın Steinbeck'in "Bitmeyen Kavga"sı olduğunu yazmışım; "Bitmeyen Kavga" değil, "Sardalye Sokağı" olacaktır. Düzeltirim.

